

S. Sayısı : 68

Gümrük umumî tarifesinin 695 numarasının (D) bendinin tadili hakkında kanun lâiyhası ve Muvakkat encümen mazbatası (1/304)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/446

17 - I - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük umumî tarifesinin 695 numarasının D bendinin tadili hakkında Ticaret vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinece 16 - I - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Gümrük umumî tarifesinin 695 numarasının d bendinin tadiline dair kanun lâiyhası mucib sebepler mazbatası

Motorin ile gazyağı gümrük resimleri arasında ehemmiyetli bir fark bulunması, ucuz gümrük resmine tâbi olan motorinden, gaz yağı elde edilmek suretile gümrük resmi kaçakçılığı yapılması imkân'arını verebileceği düşünülerek, gümrük tarifemizin 695/d fıkrasındaki tarif bu imkânı bertaraf etmek maksadına matuf bir şekilde tanzim edilmiştir.

Mezkûr Fıkraya nazaran 100 kiloda 1 lira resme tâbi olan motorin ve emsali mayi mahrukatın, 270 dereceden evvel takattur eden hafif kısmı % 10 u tecavüz etmiyecektir.

Takattur eden hafif kısım motorinde veya mazutta dahi bulunan gazyağı einsinden hafif yağlardır. Şu halde, tarifemiz, yukarıda bahsedilen kaçakçılığa mâni olmak maksadile, motorin ve emsali mayi mahrukatın hafif kısmını yani ihtiva ettiği petrolü en küçük bir miktara indirmiştir. Binnetice, memleketimiz ancak hafif kısım cüzî olan motorinler idhal edilebilmektedir.

Tarifemizdeki bu kayid mübayaada bulunduğumuz piyasalardaki istihsal şartlarına ve teamüllere uygun değildir. Zira, bu piyasalarda satışa arzedilen motorinler bizim aldığımız motorinlerden daha hafiftir. Filhakika, bunların ihtiva ettiği hafif kısım vasatî % 40 - 45 raddesindedir.

Mayi mahrukat idhalâtçı bir memleket olmak itibarile, memleketimizin de, bu nevi malları mübayaaya ettiği piyasalarda gaz, motorin ve mazot gibi maddeler hangi tiplere ayrılmış ve hangi evsaf ile tarif edilmiş ise o evsaf ve tiplere uyması asıl olmak lâzım geldiği halde, tarifemizdeki % 10 kaydi dolayısıyla bu piyasalardan memleketimize has bir motorin talep etmek mecburiyetinde kalmaktayız.

Gümrük tarifemizin motorin tarifi ile istihsal piyasalarındaki tarif arasında görülen bu fark müteaddid mahzurlar tevliid etmektedir ki, aşağıda arz olunmuştur:

Gayet cüzî miktarda hafif kısım ihtiva eden motorin mübayaada bulunduğumuz piyasalarda tanınmış ve mevcud bir mal olmadığından sureti mahsusada bizim için ihzar edilmektedir. Bu hususiyet o derece barizdir ki, bu gün Romanyadan alelrltık satın alınacak her hangi bir motorin, motorin tarifesile memleketimize idhal edilemez. Mezkûr memleketten idhal ettiğimiz motorin, bizim tarifemize uyulmak için hususî surette ihzar edilen ve bu hususiyeti dolayısıyla «Türk tipi» adı verilen

bir nevi motorindir. Bu mal, cari kalitedeki motorinler daha ziyade taktir edilmek gibi muamelelere tâbi tutularak hafif kısımları azaltmak suretile elde edilmektedir.

Bu hususiyetin bedelini ödemekteyiz. Zira, bahsi geçen muameleler masrafı satış fiyatlarına zam edilmektedir.

Diğer taraftan bizim aldığımız motorinler, bu hususiyeti dolayısıyla kalitece daha yüksek değil, bilâkis daha aşağıdır. Çünkü, cari kaliteler daha ince ve hafif kısmı daha çok motorinler olduğu halde, biz, bu malı, hafif kısımlarını çıkarttırarak yani, daha kalın bir mal haline ifrağ ettirerek, alıyoruz.

Bu suretle, alacağımız bir malı hem de masrafını ödeyerek adileştirmek gibi bir vaziyete düşmekteyiz.

Şimdiye kadar idhalâtımız bu suretle devam etmiştir. Fakat bu gün daha esaslı bir mahzur karışındayız ki, o da şudur :

Halen mayi mahrukat temini hususunda Romanya ile münasebetlerimiz artmıştır. Bu memlekette ise petrol kumpanyaları bir çok memleketlerin o derece geniş ve âcil talepleri karşısındadırlar ki, bunlara, artık, yekûna nisbetle küçük bir mikdar olan mübayaatımız için (Türk tipi) ihzarı külfeti kabul ettirilememektedir. Nitekim şu sıralarda Romanya ile vukubulan temaslarmızda bu vaziyet hâdis olmuştur.

Binaenaleyh, bu vaziyeti tevlid eden tarifemizdeki kaydın tadili suretile petrol piyasalarına uymak ve mübayaa imkânlarımızı emniyet altına almak zarureti karşısında bulunmaktayız.

İlişik kanun lâyihası bu zaruretin mahsulüdür. Bu lâyihada 695/d fıkrasının ihtiva ettiği tarif iki bakımdan tadil edilmektedir.

Evvelen; takattur eden hafif kısım % 40 a kadar arttırılmıştır ki, lâyihanın asıl hedefi budur. Sanien; renk hakkında hükümler de konmuştur ki, bu, sadece, yukarıda bahsi geçen gümrük resmi kaçakçılığına karşı bir tedbirden ibarettir.

Bu suretle, takdim kılman lâyihada, bir taraftan, ticarî zaruretler karşılanırken, diğer taraftan da, kaçakçılık endişesine cevab verilmiştir.

Her iki maddenin de gümrük resmi aynı olaydı o zaman, mevcut tarifemizdeki % 10 kaydine, ne de takdim kılman lâyihadaki renk kaydine mahal kalırdı. Bu günkü halde, motorin tarifesini arttırmadan veya gazden mütehasıl gümrük resimleri varidatından bir fedakârlık kabul edilmeden bu tevhidin icrasına imkân bulunamadığı eihetle, idhal edilecek motorinlerin rengini değiştirmek yolundaki hükmün vazna zaruret hâsıl olmuştur.

Gelecek motorinlerin rengini siyahlatmak, bu mala bir mikdar mazot karıştırmak suretile elde edileceğinden, lâyihada kabul edilen bu usulden dolayı evvelce olduğu gibi masraflı bir muamele bahis mevzuu değildir. Tahmil esnasında, mazot ve motorin tanklarından ayar edilecek bir nisbet dahilinde aynı zamanda mal alınması matlub neticeyi istihsale kâfi gelecektir.

Binaenaleyh bu suretle gelecek motorinlerin rengi siyah olacağından gazyağı ile karıştırılmak suretile gümrük resmi farkından istifade teşebbülerinin önüne geçilmiş olacaktır. Motorinin tasfiyesi suretile gazyağı elde edilmesine gelince, bu iş için yapılacak tasfiye muamelesi masrafını korumayacağından bu endişeye de mahal yoktur.

Bununla beraber her ihtimale karşı, bu fiilleri ceza tehdidi altında bulundurmamak maksadile, lâyihanın 2 nci maddesine cezaî hükümler konmuştur.

Lâyihanın muvakkat maddesi, kanunun neşri tarihinde Türkiyeye müteveccihen yola çıkarılmış veya gümrüklere gelmiş bulunan malları istihdaf etmektedir. Eski tarifeye nazaran getirilmiş mallar olduğu eihetle renk şartını tatmin edemeyeceklerinden, eski hükümlere tâbi tutulmaları tabiidir.

T. B. M. M.

Muvakkat encümen

Esas No. 1/304

Karar No. 2

17 - I - 1940

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 17 - I - 1940 tarih ve 6/446 numaralı tezkeresile gönderilen ve Umumî Heyetçe aynı tarihte ittihaz buyurulan karara tevfikan teşkil edilen muvakkat encümenimize havale buyurulan ve gümrük tarifesinin 695 nci numarasının (D) bendinin tadiline müteallik olan kanun lâiyhası Gümrük ve İnhisarlar vekili ile Ticaret vekili hazır oldukları halde okundu ve görüşüldü.

1499 numaralı gümrük tarife kanununun 695 nci tarife numarasında gösterilen madenî mayi mahrukatın muhtelif şekil ve vasıfları ile tâbi olacakları resim mikdarları mezkûr kanunda tasrih edilmiş ve bu meyanda petrol lâmpanın beher yüz kilosu 12 lira 60 kuruş ve mazotun beher yüz kilosu da bir lira gümrük resmine tâbi tutulmuştu. Mezkûr kanunu değiştiren 2255 numaralı kanunda aynı gümrük resmi nisbetleri muhafaza edilmiş ve şu kadar ki, mazot ve motorinin vasıflarını tesbit eden tarifenin 695 numarasının (D) pozisyonu (ağır maden yağları ve tortuları makine yağları, mazot, motorin gibi mahrukat ve tortular katranlar : 270 dereceden evvel takattur eden hafif kısmı yüzde onu tecavüz etmeyecektir) şeklinde tadil edilmiş ve bununla 270 dereceden evvel takattur eden hafif yağ kısmı yüzde onu geçen yağlar (C) pozisyonundaki gazyağı tarifesine tâbi tutulmuştu.

3264 sayılı kanunla mezkûr (C) pozisyonundaki gazyağı tarifesi 12 lira 60 kuruştan 6 liraya indirilmiştir. Mezkûr kanunun neşrinden sonra dahi mazota aid olan tarife hükümleri aynen devam etmiştir. Gazyağı resminin yüksek olduğu zamanlarda vukuu muhtemel kaçakçılığı önlemeye matuf olan motorin ve mazotun tesbit edilen vasıfları beynelmilel müteamil vasıflarına uygun olmayıp sureti mahsusada Türkiye için ihzar edilen bir tip halini aldığı ve gazyağı resminin tâbi olduğu yeni tarife bu kaçakçılığı teşvik etmeyeceği gibi bu formülün aynen muhafazası

aşağı vasıfta motorinin normal motorin fiatile memlekete mal edilmesine sebep olduğuna binaen motorin vasıflarının tarife kanununda tadili maksadile bu lâiyhanın hazırlandığı anlaşılmış ve esası muvafık görülmüştür.

Lâiyhanın maddelerine gelince; birinci maddede şekle aid bir tadil ve tavzihle müttefikan kabul edilmiştir.

Cezaya aid olan ikinci madde üzerinde cereyan eden müzakerede mazotla karıştırılmak suretile rengi değiştirilen motorinin gazyağına az nisbette karıştırılması halinde dahi gazin rengi az çok değişeceği ve bu suretle saf gazyağından tefrik edilebileceği gibi karışık gazyağının hakiki gazyağından fiatçe mühim bir farkı olmayacağı cihetle saf gazyağı müstehliklerinin bu istihlâkini azaltabilecek mühim bir rolü olmayacağı ve müstehliklerin gaz ve motorini karıştırması serbest olacağına göre bunları satıcıların karıştırmasının meninde amelî bir faide olmayacağı noktasında Encümeninde hazır bulunan vekillerle Encümenimiz arasında mutabakat hâsil olduğundan böyle bir memnuiyet ihdasına lüzum görülmemiş ve yalnız tasfiye suretile motorinden gazyağı istihsalinin men edilmesi - bu ameliyenin müteşebbisine mühim bir faide temin etmeyeceği halinde dahi - muvafık olacağı ve bunun bu kanunda yazılı hususî ceza müeyyidelerine tâbi tutulması ekseriyetle kararlaştırılmıştır.

Diğer maddeler teklif ve hile kabul edilmiştir. Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Muvakkat E. Reisi	M. M.	Kâtib
Trabzon	Muş	Kırşehir
Sırrı Day	Ş. Ataman	İzzet Özkan
Bingöl	Konya	İzmir
Feridun Fikri	Galib Gültekin	Kâmil Dursun

Rize Tasfiyenin müsaadeye
2 nci maddedeki alât ve edevatın müsadereesi hak-
kındaki hükmün esasen
kımdaki hükmün esasen
ceza kanununun 36 nci
maddesi ile temin edilmiş
olmasına göre lüzumsuz
olduğu kanaatındayım.

Fuad Sirmen

Rize Tasfiyenin müsaadeye
tâbi ve mümkün olma-
sı fikrindeyim. Yalnız
gümrük mülâhazaları-
le menine taraftar de-
ğilim.

Kemalettin Kamû

Erzurum Çorum Çorum
M. Hüsrev Göle S. Köstekçiöğlü Ş. Baran
Afyon K. Diyarbakır
İzzet Akotman V. Necdet Sünkitay
Konya
Tasfiyenin menî hakkındaki
hükme icabında Umumî He-
yet huzurunda arzedeceğim.
Sebeblerden dolayı muhalifim.
Ali Rıza Türel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük tarifesinin 695 numarasının d bendinin
tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1499 sayılı kanuna ekli güm-
rük umumî tarifesinin 695 numarasının d ben-
di aşağıda yazılı olduğu üzere değiştirilmiştir:

d) Ağır maden yağları ve tortuları (maki-
na yağları, mazot, motorin gibi mahrukat, tor-
tular ve katranlar):

1 - Mazot ve motorin (180 dereceden evvel
hiç takattur etmiyecek, 180 derece ile 270 de-
rece arasında takattur eden hafif kısmı % 40 ı
tecavüz etmiyecek ve aynı zamanda rengi de
«Union» renk mesaha cedvelinin asgarî 5 numara-
sına tekabül eden siyahlıkta olacaktır.

2 - Sairleri (270 dereceden evvel takattur
eden hafif kısmı % 10 u geçmiyecektir).

MADDE 2 — Gazyağı gibi satılmak maksade
dile mazot veya motorinin gazyağına karıştırıl-
ması veya bu suretle elde edilen metam satıl-
ması, keza aynı maksadlar dahilinde mazot ve
ya motorinin tasfiyeci gibi ameliyelerle gaz-
yağı istihsali veya bu ameliyeler neticesinde el-
de edilen metam satılması, kaçakçılığın men ve
takibine dair 1918 numaralı kanunun 1 nci
maddesinde yazılı gümrük kaçakçılığı suçların-
dan sayılarak suçlular aynı kanun ile buna mü-
zeyyel kanunlar hükümleri dahilinde cezalan-
dırılırlar.

MUVAKKAT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük tarifesinin 695 numarasının (D) pozis-
yonunun tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1499 sayılı kanuna ekli güm-
rük umumî tarifesinin 695 numarasının (D) po-
zisyonu aşağıda yazılı olduğu üzere değiştiril-
miştir:

D) Ağır maden yağları ve tortuları (makine
yağları, mazot, motorin gibi mahrukat, tortular
ve katranlar):

100 kilo grammda bir lira.

1 - Mazot ve motorin (180 dereceden evvel
hiç takattur etmiyecek, 180 derece ile 270 derece
arasında takattur eden hafif kısmı % 40 ı teca-
vüz etmiyecek ve aynı zamanda rengi de «ünion»
renk mesaha cedvelinin asgarî 5 numarasına te-
kabül eden siyahlıkta olacaktır.

2 - Sairleri (270 dereceden evvel takattur
eden hafif kısmı % 10 u geçmiyecektir.)

MADDE 2 — Birinci madde hükmüne göre
idhal edilen mazot ve motorinden tasfiye sure-
tile gazyağı istihsal etmek memnudur.

Bu memnuiyete muhalif hareket eden'ler hak-
kında bir aydan bir seneye kadar hapis cezasile
birlikte tasfiye suretile istihsal edilen maddeler
ve tasfiye için kullanılan alât ve edevatta mü-
sadere olunur.

Rize

Rize

2 nci maddedeki alât ve edevatın müsadere hak- kındaki hükmün esasen ceza kanununun 36 nci maddesi ile temin edilmiş olmasına göre lüzumsuz olduğu kanaatındayım.

Fuad Sirmen

Tasfiyenin müsaadeye tâbi ve mümkün olma- sı fikrindeyim. Yalnız gümrük mülâhazaları ile menine taraftar de- ğilim.

Kemalettin Kamû

Erzurum

Çorum

Çorum

M. Hüsrev Göle

S. Köstekçioğlu

Ş. Baran

Afyon K.

Diyarbakır

İzzet Akosman

V. Necdet Sünkitay

Konya

Tasfiyenin menî hakkındaki hükme icabında Umumî He- yet huzurunda arzedeceğim. Sebeplerden dolayı muhalifim.

Ali Rıza Türel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük tarifesinin 695 numarasının d bendinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1499 sayılı kanuna ekli güm- rük umumî tarifesinin 695 numarasının d ben- di aşağıda yazılı olduğu üzere değiştirilmiştir:

d) Ağır maden yağları ve tortuları (maki- na yağları, mazot, motorin gibi mahrukat, tor- tular ve katranlar):

1 - Mazot ve motorin (180 dereceden evvel hiç takattur etmiyecek, 180 derece ile 270 de- rece arasında takattur eden hafif kısmı % 40 ı tecavüz etmiyecek ve aynı zamanda rengi de «Union» renk mesaha cedvelinin asgarî 5 num- arasma tekabül eden siyahlıkta olacaktır.

2 - Sairleri (270 dereceden evvel takattur eden hafif kısmı % 10 u geçmiyecektir).

MADDE 2 — Gazyağı gibi satılmak maksa- dile mazot veya motorinin gazyağına karıştırıl- ması veya bu suretle elde edilen metam satıl- ması, keza aynı maksadlar dahilinde mazot ve- ya motorinin tasfiyeci gibi ameliyelerle gaz- yağı istihsali veya bu ameliyeler neticesinde el- de edilen metam satılması, kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 numaralı kanunun 1 nci maddesinde yazılı gümrük kaçakçılığı suçların- dan sayılarak suçlular aynı kanun ile buna mü- zeyyel kanunlar hükümleri dahilinde cezalan- dırılırlar.

MUVAKKAT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük tarifesinin 695 numarasının (D) pozis- yonunun tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1499 sayılı kanuna ekli güm- rük umumî tarifesinin 695 numarasının (D) po- zisyonu aşağıda yazılı olduğu üzere değiştiril- miştir:

D) Ağır maden yağları ve tortuları (makine yağları, mazot, motorin gibi mahrukat, tortular ve katranlar):

100 kilo gramında bir lira.

1 - Mazot ve motorin (180 dereceden evvel hiç takattur etmiyecek, 180 derece ile 270 derece arasında takattur eden hafif kısmı % 40 ı teca- vüz etmiyecek ve aynı zamanda rengi de «ünion» renk mesaha cedvelinin asgarî 5 numarasına te- kabül eden siyahlıkta olacaktır.

2 - Sairleri (270 dereceden evvel takattur eden hafif kısmı % 10 u geçmiyecektir.)

MADDE 2 — Birinci madde hükmüne göre idhal edilen mazot ve motorinden tasfiye sure- tile gazyağı istihsal etmek memnudur.

Bu memnuiyete muhalif hareket edenler hak- kında bir aydan bir seneye kadar hapis cezasile birlikte tasfiye suretile istihsal edilen maddeler ve tasfiye için kullanılan alât ve edevatta mü- sadere olunur.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde gümrüklerde bulunan veya Türkiye'ye getirilmek üzere yola çıkarılmış olan mallar hakkında eski hükümler tatbik olunur.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

MADDE 4 — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 - I - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>	
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayik Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	
Mü V.	Ti. V.	
<i>A. Çetinkaya</i>	<i>N. Topcoğlu</i>	

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

